

N:o 50.

Af Herr **A. Gumælius**: Om nedsättning i korsbandsportot till utlandet.

Vi svenskar vilja naturligtvis söka följa med hvad i världen händer och vi hålla åtskilliga utländska tidningar. Vårt postverk mottager prenumeration på de flesta bildade folks periodiska skrifter, och vår bokhandel införskrifver det bästa af hvad utlandets bokpress framalstrar. Vill en vän, som reser i Frankrike eller Italien, sända oss en tidning eller en bok, så kan det äfven i korsband göras ganska billigt, och det svenska postverket är, på grund af 1874 års öfverenskommelse i Bern, skyldigt utlemna det hitkomna korsbandet utan breffbärafgift. Någon annan inkomst för frakt och besvär uppbär icke heller svenska postverket af korsband från utlandet, då, enligt Berneraftalet, hela portot tillfaller den stat, der korsbandet inlemnats, med skyldighet dock för denna att erlægga transitoafgift, der sådan ifrågakommer.

Den enkla portosatsen för dessa korsband från Frankrike eller Italien (eller Belgien eller Grekland eller Luxembourg eller Nederlanden eller Schweiz eller Servien) till Sverige är halffjerde öre, nogare räknadt 3,6 öre eller 5 centimes*). Alla skäliga lättnader äro sålunda beredda för korsbandssändningar från dessa land till den öfriga bildade världen, således äfven till Sverige.

Men nu vill jag sända min vän i Frankrike eller Italien en svensk tidning eller en svensk bok till gengäld för hans vänliga hägkomst. Jag gör det desto hellre, som han skrivit om sina fåfånga försök, att genom det utländska postverket få prenumerera på någon svensk tidning och att i bokhandeln påträffa någon ny bok hemifrån. Bosatt der borta bland främlingar, behöfver han verkligen få något annat från det kära fäderneslandet, än de sparsamma små breffven. Och då Sverige ej mäktar bereda sina tryckalster annan spridning till landsmän i främmande land, bör man kunna antaga, att dess med skäl berömda postverk må såsom medlare göra sitt bästa.

*) Tysklands korsbandsporto till utlandet är 5 pfennige, hvilket motsvarar 4,4 öre. Englands nästan orubbliga pennyporto motsvarar 10 centimes och närmar sig således den yttersta tillåtna portohöjden; så gör exempelvis äfven Turkiets porto, som också är 10 centimes.

En svensk tidning till utlandet kostar dock 6 öre, motsvarande 8 centimes. Det är denna portosats jag nu vågar föreslå till nedsättning.

Man har sagt, att portot dock är billigt. Ett par exempel må belysa detta. För en årgång af Aftonbladet, som här i Stockholm kostar 20 kronor, gör portot ett tillskott af 18 eller 20 kronor, eller vid pass prisets dubblande, såvida icke posttjensteman besörjer korsbandsändningen, i hvilket fall priset springer upp till vidpass 60 kronor för en Aftonbladsårgång till utlandet. Men äfven om posttjensteman icke för sådan sändning anlitas, varder priset å t. ex. Dagbladets landsortsupplaga mer än tredubbladt, då tidningen i korsband sändes t. ex. till Estland. Svenska postverket har dock mindre besvär af den sändningen, än af t. ex. en här prenumererad och hit nummer efter nummer inkommande årgång af *danska* Dagbladet, som i Sverige, egendomligt nog, utdelas till billigare pris, än det kostar i Danmark utanför Köpenhamn (eller "udenbyes").

Följden har blifvit, att långt flera utländska blad inkomma till Sverige, än de härifrån afgående, och likväl hafva vi hela svensktalande befolkningar i Finland och våra öfriga gamla Östersjöprovinser samt i Förenta Staterna och jemväl i andra land talrika landsmän, med hvilka vi borde låta oss angeläget vara att vidhålla språkliga och andliga förbindelser. — Hvad här sagts om tidningar, gäller beklagligen i än högre grad om böcker.

Berneröfverenskommelsen bestämmer det utländska korsbandsportot till lägst 5, högst 11 centimes, motsvarande 3,6 eller 7,9 öre. Många land ha, naturligt nog, satt detta porto så lågt som dem tillåtit. Sverige har gått en motsatt väg och bestämt sig för 8 till 9 centimes eller 6 öre. Antagande, att andra land räknat så, att åtminstone debet och kredit för dem gå ihop med 5 centimes eller 3,6 öre, skulle man kunna betrakta denna skilnad af 3 till 4 centimes eller 2 till 3 öre på hvarje tidningsblad från Sverige till exempelvis Frankrike såsom en särskild utförseltull. Men utförseltullar äro numera, desto bättre, i vårt land urmodiga. Må då också den sista af dem, den på tryckfrihetens alster tyngande, den bröder från bröder fjärmande, afskaffas!

Bevillnings-Utskottet förklarade i fjor, på gifven anledning, att Utskottet "till fullo uppskattar vigten deraf, att afgiften för korsbandsförsändelser till utlandet, för befordrande af våra literära alsters och i synnerhet tidningars spridning, må bestämmas så låg som möjligt." Hufvudskälet, hvarför Utskottet likväl icke fann sig för det dåvarande böra tillstyrka bifall till en framställning i ämnet, torde ha varit "svårigheten att bedöma, om eller i huru vidsträckt mån en ytterligare nedsättning skulle åstadkomma minskning i postverkets inkomster". Man hade nemligen icke på den tiden ännu någon fullständig statistik öfver hithörande förhållanden.

Men numera finnes en sådan statistik, ehuru ännu blott för ett år, för 1875. Den visar, att det utländska korsbandsportot, om det än hänmar samfärdseln, likväl icke har någon nämnvärd inverkan på postverkets ställning.

Från utlandet mottog Sverige år 1875 med posten:

korsband	476,400,	
varuprof	63,900,	
affärshandlingar	2,500,	542,800;

samtidigt afsändes härifrån till utlandet:

korsband	168,800,	
varuprof	2,600,	
affärshandlingar	1,800,	173,200.

En nedsättning af till exempel 2 öre för korsbandsportot från Sverige till utlandet skulle således i värsta fall minska portoinkomsten med 3,464 kronor, hvilket är mindre än en tiondedels procent af verkets inkomstsomma, beräknad i föreliggande riksstat till 4,800,000 kronor. Men det är ganska antagligt, att en portonedsättning för korsband skulle medföra den vanliga påföljden af portonedsättningar, nemligen ökad trafik, hvarigenom postverket hölles skadeslöst, på samma gång åt svenskar i främmande land bereddes glädje och gagn. Det vore ej för mycket, om de 168,800 egentliga korsbanden, som afgå från Sverige, kunde tredubblas och sålunda växa till full jemnhöjd med de 476,400, som hitkomma från andra land, och detta så mycket hellre, som Sverige, äfven i fråga om prenumererade blad att utsändas, ligger under. År 1875 afgingo härifrån till utlandet 438,300 prenumererade tidningsblad, medan 771,000 utländska tidningsblad hitkommo i följd af prenumeration.

Det anförda torde vara tillräckligt underlag för min vördsamma hemställan, att korsbandsportot till utlandet måtte nedsättas till 4 öre för affärshandlingar, varuprof, tidningar och andra trycksaker, då vigten ej öfverstiger 50 gram, samt ytterligare 4 öre för hvarje påbörjad nytt 50-tal gram inom gränsen af 250 gram för varuprof och 1000 gram för öfriga i 1874 års Bernertraktats fjerde artikel uppräknade korsband.

Stockholm den 26 Januari 1877.

Arvid Gumælius.